

Aan de gemeenteraad en het college van  
Burgemeester en Wethouders van de gemeente Utrecht

<b>Behandeld door</b>	Johan Snoei & Vince van Houten	<b>Datum</b>	7 september 2023
<b>Doorkiesnummer</b>	06 – 34 61 22 80	<b>Ons kenmerk</b>	10596853
<b>E-mail</b>	j.snoei@utrecht.nl	<b>Onderwerp</b>	Rekenkamerbrief Plan van aanpak herijking Samen stad maken
<b>Bijlagen</b>	Tabellen oordeel aanpak per raadsbesluit en verwerking toezeggingen		

Geachte leden van de raad en het college,

Op 13 juni ontving u de [raadsbrief](#) *Plan van Aanpak herijking Samen stad maken*. Het college biedt met het plan van aanpak ook inzicht in de verdere implementatie van het raadsbesluit over het rekenkamerrapport *Horen, zien en samen door*. Wij spreken onze waardering uit voor de tijdige aanlevering van het plan van aanpak. Met deze brief delen wij graag onze visie op de inhoud van dit plan van aanpak met u.

## PLAN BIEDT WEINIG INZICHT IN AANPAK RAADSBESLUITEN

De raadsbrief is gecentreerd rond de herijking van *Samen stad maken* en is daardoor voornamelijk gericht op het proces dat doorlopen zal worden om tot die herijking te komen. In het planningsoverzicht zijn de zes aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek bij de vijf nader uit te werken sporen ondergebracht. In het plan van aanpak wordt echter niet geconcretiseerd hoe het college binnen deze sporen uitvoering gaat geven aan de aanbevelingen. Bij de aanbevelingen 2, 4 en 5 wordt ook niet duidelijk wanneer dit gebeurt. De aanpak blijft daardoor vaak impliciet.

In tabel 1 in de bijlage geven we per raadsbesluit een inhoudelijk oordeel over de voorgestelde aanpak. Op basis van deze analyse komen wij tot de conclusie dat het plan van aanpak voor de meeste aanbevelingen niet of nauwelijks inzicht biedt in de manier waarop ze door het college worden opgepakt. Het wordt daardoor voor de raad pas in de eerste helft van 2024 duidelijk hoe de zes aanbevelingen worden uitgevoerd.

## TOEZEGGINGEN COMMISSIEDEBAT NOG NIET GECONCRETISEERD

Tijdens het debat in de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën op 18 april over het rekenkamerrapport en de [raadsbrief](#) *Focus en koers herijking Samen stad maken* heeft het college een aantal toezeggingen gedaan. Wij hebben de opvolging van die toezeggingen in het plan van aanpak getoetst. Ze staan hieronder als bijlage 2. Daaruit blijkt dat de meeste toezeggingen (nog) niet zijn opgepakt of geconcretiseerd.

## TEN SLOTTE

Zoals in *Samen stad maken: participatie* al werd geformuleerd levert participatie een maatschappelijke meerwaarde op door vergroting van de betrokkenheid van belanghebbenden, verbetering van de kwaliteit van beleid en meer cohesie en gemeenschapszin. Het is wat ons betreft daarom essentieel dat het college concreetiseert hoe de [raadsbesluiten](#) bij de doorontwikkeling van *Samen stad maken* worden geïmplementeerd. Wij zullen de voortgang van de voorgestelde aanpak dan ook met belangstelling blijven volgen.

Met vriendelijke groet,



Drs. P.W.D. Venhoeven  
Voorzitter Rekenkamer Utrecht

Stadhuisbrug 1 Utrecht  
Postbus 16200, 3500CE Utrecht  
030-286 13 91 | [utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/rekenkamer](http://utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/rekenkamer)



## BIJLAGEN

Tabel B1.1 Oordeel aanpak per raadsbesluit

Nr.	Raadsbesluit <i>Horen, zien en samen door (2022)</i>	Gekozen spoor	Aanpak college B&W <i>Plan van aanpak herijking Samen stad maken (2023)</i>
1	Voorafgaand aan een participatietraject aan inwoners, raadsleden en andere belanghebbenden duidelijk maken hoe het traject eruitziet, waar het inhoudelijk om gaat, welke beïnvloedingsruimte deelnemers hebben en op welke manier hun inbreng van invloed kan zijn op de uiteindelijk besluitvorming.	1. Kompas over zeggenschap	Uit het plan van aanpak wordt niet duidelijk hoe het kompas gaat bijdragen aan het voorafgaand aan een traject duidelijk maken hoe het traject eruitziet, waar het inhoudelijk om gaat, welke beïnvloedingsruimte deelnemers hebben en op welke manier hun inbreng van invloed kan zijn op de uiteindelijke besluitvorming. Er is met name aandacht voor het proces dat doorlopen zal worden om tot een definitief kompas te komen. Wij zijn positief dat het openbaar maken van participatieplannen onder spoor 5 <i>Interne werkwijze en formats</i> wordt gestimuleerd. Wij benadrukken het belang om een participatieplan voorafgaand aan een traject <b>altijd</b> openbaar toegankelijk te maken voor alle belanghebbenden. Zo is voor inwoners en raadsleden vooraf duidelijk wat zij van het traject kunnen verwachten.
2	Per project analyseren welke doelgroepen betrokken moeten worden en een doelgroepgerichte aanpak hanteren om meer verschillende Utrechters te bereiken.	5. Interne werkwijze en formats	Wellicht dat de analyse en doelgroepgerichte aanpak worden opgepakt bij de verbetering van het format voor participatieplannen, maar dat wordt in het plan van aanpak niet expliciet gemaakt. Wij memoreren dat moeilijk bereikbare doelgroepen juist baat hebben bij een activerende aanpak.
3	Een transparante werkwijze hanteren zodat deelnemers aan participatietrajecten zich gezien en gehoord voelen.	1. Kompas over zeggenschap 5. Interne werkwijze en formats	In het plan van aanpak wordt niet expliciet gemaakt hoe het college tot een transparante werkwijze bij participatietrajecten gaat komen.
4	Tussentijds en achteraf duidelijk aan inwoners en raadsleden terugkoppelen wat er met de inbreng van belanghebbenden is gedaan. En daarbij ook beargumenteerd uitleggen waarom de inbreng wel of niet tot	5. Interne werkwijze en formats	Over het tussentijds en achteraf duidelijk terugkoppelen lezen we in het plan van aanpak niets terug. Wellicht dat het achteraf terugkoppelen deels wordt opgepakt bij de verbetering van het format voor participatieverslagen, maar dat wordt niet expliciet gemaakt.

	wijzigingen in het eindproduct heeft geleid.		
5	De inspanningen en resultaten van participatietrajecten vanuit verschillende perspectieven in beeld brengen, zodat hiervan geleerd kan worden bij andere trajecten.	3. Samenwerkende en lerende organisatie	In het plan van aanpak wordt aangegeven dat het college 'systematisch leren' zal ontwikkelen. Maar wat dat precies betekent, en of daarmee de inspanningen en resultaten per participatietraject vanuit verschillende perspectieven in beeld worden gebracht wordt niet expliciet gemaakt.
6	De doelen, rollen en taken in het actieprogramma Samen stad maken: participatie in samenspraak met de gemeenteraad concreter maken zodat deze beter toepasbaar zijn bij de gemeentelijke inzet bij participatietrajecten.	1. Kompas over zeggenschap	Bij de toetsing van het kompas in conceptvorm wordt opgehaald welke leidende principes voor houding en gedrag voor ambtenaren, wethouders en raadsleden nodig zijn om het kompas ook in de uitvoering de beoogde impact te laten hebben. Over het afstemmen van doelen, rollen en taken in het actieprogramma (en in welke mate dat in samenspraak met de gemeenteraad gebeurt) lezen we in het plan van aanpak niets terug.

**Tabel B1.2** Oordeel verwerking toezeggingen

<b>Nr.</b>	<b>Toezeggingen college B&amp;W Commissiedebat VBF 18 april 2023 (regelnummer van de toezegging in het <a href="#">verslag</a>)</b>	<b>Aanpak college B&amp;W Plan van aanpak herijking Samen stad maken (2023)</b>
1	Voor de zomer 2023 komt het college met een brief aan de raad over het plan van aanpak: hoe het college tot het kompas komt en de leidende principes met de raad en met de stad (1122).	Met de verzending van het plan van aanpak is aan deze toezegging voldaan.
2	Het college wil alle suggesties die de raad op tafel legt om meer doelgroepgericht te werken meenemen in de uitwerking. Ook bij de tekentafel zal uitgebreid worden stilgestaan: wanneer kan dat wel en niet, wat zijn de voor- en nadelen (1142).	De suggesties van de raad om meer doelgroepgericht te werken zullen aan bod komen wanneer het kompas in conceptvorm wordt getoetst. Dit geldt ook voor de tekentafel.
3	Het resultaat van participatie zal zichtbaar worden gemaakt in het participatieverslag. Dat zal niet altijd procesmatig gebeuren. Het gaat er juist om de opbrengst menselijker en inzichtelijker te maken. Dit wordt meegenomen in de uitwerking van de aanbeveling (1160).	In het plan van aanpak wordt niet benoemd hoe in participatieverslagen de opbrengsten van participatie menselijker en inzichtelijker gemaakt worden.
4	Het breder betrekken van sleutelpersonen zal terugkomen in het plan van aanpak bij de participatiegroep over zeggenschap (1171).	In het plan van aanpak staat dat sleutelpersonen worden betrokken bij de ontwikkeling van het kompas.

5	Met het kompas wordt richting en invulling gegeven aan aanbeveling 1: helderheid, de kaders en randvoorwaarden bij participatie. In het plan van aanpak wordt beschreven hoe daar uitvoering aan gegeven zal worden (1184).	Uit het plan van aanpak wordt niet duidelijk hoe het kompas gaat bijdragen aan helderheid, de kaders en randvoorwaarden bij participatie. Er is met name aandacht voor het proces dat doorlopen zal worden om tot een definitief kompas te komen.
6	Mensen uit de stad zullen worden betrokken bij trainingen (1210).	Binnen het derde spoor <i>Samenwerkende en lerende organisatie</i> worden de reguliere activiteiten, waaronder trainingen, voortgezet. Het is onduidelijk of en hoe mensen uit de stad bij deze trainingen betrokken worden.
7	Het versterken van buurt- en burgerorganisaties zal worden verankerd. Dat komt in het plan van aanpak terug (1250).	In het plan van aanpak worden buurt- en burgerorganisaties niet benoemd.
8	Inclusie bij participatie wordt in de uitwerking van het plan van aanpak expliciet meegenomen (1317).	In het plan van aanpak worden inclusie of inclusief participeren niet benoemd.
9	Het college maakt een analyse op inhuur van expertise bij participatietrajecten versus investeren in het eigen (interne) vakmanschap. Wordt er niet te snel gekozen om voor inkoop te gaan in plaats van voor vakmanschap te kiezen? Het college neemt dat mee in het plan van aanpak voor de zomer. Wanneer dat niet zal lukken, informeert de wethouder de raad daarover (1344).	Het college zal nader onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om kennis en expertise meer binnen de organisatie te borgen. Bij dit onderzoek worden ook de financiële mogelijkheden betrokken (zoals inhuurbudgetten inzetten voor de ontwikkeling van het eigen vakmanschap).
10	In het plan van aanpak wordt teruggekomen op het verzoek om participatieplannen voortaan voorafgaand aan het participatietraject openbaar te maken (1435).	Het college wil het format voor het participatieplan minder vrijblijvend maken. Binnen de organisatie zal het openbaar maken van participatieplannen nu al zoveel mogelijk gestimuleerd worden. Het is echter onduidelijk hoe dat moet gebeuren. Het is ook onduidelijk of na de herijking het openbaar maken van participatieplannen verplicht wordt, of dat dit slechts bij het stimuleren daarvan blijft.